

۲۸۷/۵
۹۵/۹/۲۲

هووالعلیم

کاربرد مددکاری اجتماعیه در مراقبت های بهداشتی

تألف مارسیا ابگان

ترجمه:

دکتر طلعت اللمیران

(عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی)

دکتر سیده زهرا افتخارزاده

سرشناسه: ایگن، مارشال
Egan, Marcia

عنوان و نام پدیدآور: کاربرد مددکاری اجتماعی در مراقبت‌های بهداشتی / تألیف مارسیا ایگان؛ ترجمه طلعت اللهیاری، سیده زهرا افتخارزاده.

مشخصات نشر: تهران: دانژه، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۱۸۴ ص.؛ نمودار.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۰-۱۴۵-۵

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: Evidence-based interventions for social work in health care.

یادداشت: کتابنامه. -- نمایه.

موضوع: مددکاری اجتماعی پزشکی -- بیماری‌های مزمن -- جنبه‌های اجتماعی

Medical social work : موضوع

Chronic diseases -- Social aspects : موضوع

موه : سرطان در کودکان -- جنبه‌های اجتماعی -- بیماران -- روان‌شناسی

Cancer in children -- Social aspects : موضوع

موضوع: گروه‌های مراقبت‌های پزشکی

Health care teams : موضوع

Psychology : Patients -- موضوع

شناسه افزوده: طلعت، اللهیاری، سیده زهرا، ۱۳۳۰ - مترجم

شناسه افزوده: افتخارزاده، سیده زهرا، ۱۳۵۹ - مترجم

رده یکتا: ۳۹۵ ۹۷۸/الف HV۶۸۷

رده بندی دیویی: ۳۶۲/۱ ۳۲۵

شماره ثبت: ۴۳۰۸۴۳۸

عنوان: کاربرد مددکاری اجتماعی در مراقبت‌های بهداشتی
تألیف: مارسیا ایگان
مترجم: دکتر طلعت اللهیاری - دکتر سیده زهرا افتخارزاده
صفحه آرا: کژال گرافیک (مآنده عظیمی)
مدیر تولید: داریوش سازمند
ناشر: دانژه
لایوگرافی، چاپ و صحافی: شریف
شمارگان: ۵۵۰
قطع: وزیری
نوبت چاپ: اول
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۰-۱۴۵-۵

این اثر مشمول قانون حمایت مولفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مولف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

تهران: خیابان استاد مطهری - خیابان سلیمان خاطر (امیر اتابک) - کوچه اسلامی - شماره ۴/۲
کد پستی: ۱۵۷۸۶۳۵۸۱۱ صندوق پستی: ۴۱۴۶-۱۴۱۵۵ تلفن: ۸۸۸۴۶۱۴۸-۸۸۸۱۲۰۸۳ تلفکس: ۸۸۸۴۲۵۴۳
تلفن دفتر پخش: ۶۶۴۷۶۳۷۵ - ۶۶۹۵۷۴۶۱ فکس: ۶۶۴۷۶۳۸۹

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۱۱	فصل اول-آسم در دوران کودکی و نوجوانی
۲۵	واژه نامه
۲۶	سناریو -سؤالی برای تأمل و بحث
۲۹	فصل دوم- دیابت
۷۸	واژه نامه
۷۹	سناریو و سؤالاتی برای تأمل و بحث
۸۱	فصل سوم- فشارخون
۱۰۱	واژه نامه
۱۰۱	سناریو و سؤالاتی برای تأمل و بحث
۱۰۳	فصل چهارم- چاقی
۱۳۰	واژه نامه
۱۳۱	سناریو و سؤالاتی برای تأمل و بحث
۱۳۳	فصل پنجم- سرطان کودکان
۱۵۶	واژه نامه
۱۵۷	سناریو و سؤالاتی برای تأمل و بحث
۱۶۳	منابع
۱۷۷	نمایه

پیشگفتار نویسندگان

اقدام مددکاری اجتماعی در مراکز بهداشتی مستلزم آماده نمودن متخصصان برای برخورداری از مطالعات بالینی و اداره کردن تقاضاهای مراقبتی مردم است تا مداخله‌های شایسته‌ی فرهنگی و مؤثر را در محدوده زمانی و با جمعیت‌های مختلف در طول دوره زندگی آن‌ها، ارائه دهند. این کتاب برای این دسته از نیاز مردم طراحی شده است. کتاب فعلی، نتیجه بررسی‌های منظم و گسترده‌ای است که دانش وسیع تجربی را براساس مداخله‌های ویژه برای بیماری‌ها و شرایط سلامت با تمرکز بر جمعیت‌های در معرض خطر و حاشیه‌ای به کار برده است. این کتاب بهترین اقدامات برای مشکلات روانی اجتماعی مرتبط با بیماری‌های مزمن و شرایط وخیم سلامت در فریبست و یکم را دارد، بیماری‌هایی مانند آسم کودکان، دیابت نوع ۱ و نوع ۲، چاقی، سرطان کودکان و فشار خون بالا. مداخله‌های بحث شده تحت عنوان‌هایی مانند: برای چه کسی، ترس چه کسانی، چه زمانی، تحت چه شرایطی، برای چه مدتی، و برای چه سطحی از مراجعان، بسیار مؤثر بوده است.

این کتاب برای دانشجویان و متخصصان به ویژه در شاخه سلامت و بهداشت مددکاری اجتماعی با ارزش است.

مارسیا ایگان

دانشیار مددکاری اجتماعی

دانشگاه تنسی (امریکا)

پیشگفتار

کزین برتر اندیشه برنگذرد

به نام خداوند جان و سر

پیشگفتار مترجمان

شکر یزدان، سرآغاز سخن مترجمان این اثر است که تحت عنوان «کاربرد مددکاری اجتماعی در مراقبت های بهداشتی» برای اساتید و دانشجویان اجتماعی و متخصصان رشته های مرتبط و یا خوانندگان علاقه مند به چاپ رسیده است. بیست و یکمین سالگرد دانشجو آغاز شد و اکنون دانشجویان در دوره های کارشناسی و کارشناسی ارشد و دکتری مددکاری اجتماعی در دانشگاه علامه طباطبائی و دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشم مشغول تحصیل هستند. امروزه مددکاران اجتماعی در نهادها و مؤسسات مختلف در زمینه های مختلفی، توانبخشی و اجتماعی انجام وظیفه می نمایند. همچنین تاکنون کتاب های مفیدی به زبان شیرین فارسی در مورد مددکاری اجتماعی تألیف و یا ترجمه شده است.

کتاب حاضر در رابطه با پنج بیماری: آسم، دیابت، فشار خون، چاقی، سرطان از دیدگاه مددکاری اجتماعی مورد بررسی قرار گرفته است. لازم به ذکر است که وقتی عنوان اصلی کتاب لغت به لغت ترجمه شد (با عنوان: مداخله های مبتنی بر شواهد برای مددکاری اجتماعی در مراقبت سلامت) در فارسی روان به نظر نمی رسید به همین جهت عنوان فعلی (کاربرد مددکاری اجتماعی در مراقبت های بهداشتی) انتخاب گردید که به نوعی مفاهیم

کتاب را نیز در بردارد. با علم به این کلمه (hygiene) به معنای بهداشت و کلمه (health) به معنای سلامت است در زبان فارسی کلمه (health) در بسیاری از موارد «بهداشت» ترجمه شده است مانند وزارت بهداشت (ministry of health). از این رو در عنوان کتاب کلمه «بهداشت» به کار رفته است. این کتاب نشان می دهد:

۱. روح و جسم تا چه اندازه رابطه متقابل و تنگاتنگی با یکدیگر دارند و توجه به شرایط روحی، روانی و اجتماعی بیمار می تواند به صورت مستقیم و روشنی بر پیشگیری و بهبود بیماری های جسمی مؤثر باشد.
 ۲. نگاه سیستم مددکاری اجتماعی به مددکاران اجتماعی یاری می رساند که فرد، بیمار، بیماری، شرایط روحی، روانی، جسمی، اقتصادی و اجتماعی، خانواده و اطرافیان بیمار، سیستم درمانی و کادر درمان و تأثیرات متقابل همه این سیستم ها بر یکدیگر را در یک مجموعه مورد بررسی و تحلیل قرار دهند.
 ۳. مددکاری اجتماعی می تواند نقش مهمی در فعالیت های تیمی یک کادر درمانی در جهت توجه به مسائل و مشکلات بیمار، ایفا نماید و به مسائل مهم و تأثیرگذار بر پیشگیری، بهبود و درمان بیماری، توجه نموده و مداخله نماید.
 ۴. مهم ترین نکته این کتاب در زمینه مستند سازی و انجام مداخلات علمی و صحیح و ارزیابی اثربخشی این مداخلات است. امید می رود که این کتاب باعث توجه هر چه بیشتر مددکاران اجتماعی، مؤسسات، سازمان های مردم نهاد به اهمیت مداخلات مبتنی بر شواهد شود.
- بی تردید ترجمه این کتاب خالی از اشکال نمی تواند باشد، از این رو تقاضا دارد خوانندگان و پژوهشگران گرامی نقد و نکات سازنده خود را از طریق نشانی: allahyari@u.ac.ir یا allahyari@u.ac.ir مطرح نمایند تا در چاپ بعدی مورد نظر قرار گیرد.

allahyari@u.ac.ir

با سپاس: طلعت الهیاری
سیده زهرا افتخارزاده

مقدمه

درخواست‌هایی در مس‌الان و نوشتارها مبنی بر استفاده از مداخلات مبتنی بر شواهد در مددکاری اجتماعی مراقبت‌های بهداشتی باعث ایجاد انگیزه برای تألیف این کتاب گردید. به خصوص نیاز به وجود افراد حرفه‌ای ماهر در انجام مداخلات که به وسیله ماهیت فرارشته‌ای این اقدام پشتیبانی می‌شود. اقدام ما در مراقبت‌های بهداشتی نیاز به این دارد که در نگاه سایر افراد حرفه‌ای مراقبت‌های بهداشتی از جمله پزشکان، پرستاران و روان‌پزشکان از اعتبار لازم برخوردار باشیم.

مولن^۱ (۲۰۰۸) نشان می‌دهد که شکاف میان یافته‌های تحقیقاتی و آنچه در عمل مورد استفاده قرار می‌گیرد، نظرات دیگران در طول دهه گذشته را منعکس می‌نماید. زلوتنیک و گالامبوس^۲ (۲۰۰۴) ذکر می‌کنند که مراقبت‌های بهداشتی برای تسهیل شواهد به دست آمده از دیگر افراد حرفه‌ای به منظور ترسیم مداخلاتی که به بهترین وجه مناسب مراجعان باشند و ارتباط بررسی‌های نظام‌مند را نشان دهند، به مددکاران نیاز دارد. مک‌نیل^۳ (۲۰۰۶) اشاره می‌کند که توسعه شواهد یک چالش است و در حال حاضر اجرای آنچه بتواند به عنوان شواهد محسوب شود، خود چالش دیگری است. در گذشته، مهارت‌های محدود جست‌وجو احتمال جلوگیری از توسعه را داشت. زمانی که افراد حرفه‌ای دسترسی به مداخلات ندارند و یا مهارت‌های مورد نیاز جست‌وجو برای آن‌ها وجود ندارد امکان استفاده از مداخلات اثربخش مسدود می‌شود. می‌توان فرض کرد که افراد حرفه‌ای دسترسی

1. Mullen

2. Zlotnick, Galambos

3. Muneil

آسان به پایگاه داده های کامپیوتری دارند و یا این گونه مداخلات را گزارش می کنند. با این حال مک نیل (۲۰۰۶) نشان می دهد که سازمان ها ممکن است دسترسی به منابع نداشته باشند و یا تمایل نداشته باشند که افراد حرفه ای وقت خود را به جست و جوی شواهد اختصاص دهند. کتاب حاضر به دنبال ارائه یک منبع آسان و در دسترس در مورد مداخلات مراقبت سلامت با نوید اثربخشی آشکار است. مداخلاتی که برخی اصطلاحات از جمله امیدوار کننده، مؤثر، سودمند، مبتنی بر شواهد یا بهترین اقدام از مؤثر بودن آن ها حمایت می کنند. این اصطلاحات به طور مترادف در کتاب برای دلالت ضمنی بر اصول اساسی آن استفاده می شود - آنچه که بهترین اقدامات حال حاضر و در دسترس برای مراجعان در اقدام مراقبتی بهداشتی است (گرمبریل، ۲۰۰۶).

اساس کتاب مبتنی بر بررسی نظام مند پنج اختلال یا بیماری می باشد. این پنج اختلال به دلیل بیماری یا شرایط نامناسبی که جمعیت های متنوعی را تحت تأثیر قرار می دهند و بسیاری از آن ها از لحاظ شروع، بروز دارای ابعاد وسیعی هستند، انتخاب شدند. (جزئیات هر مطالعه در پیوست ارائه شده است). البته هر مطالعه نظام مند به علت محدودیت های ناشناخته به وسیله پایگاه های داده محدود می شود. زبان انگلیسی تنها محدودیت در پژوهش جاری است و ارزیابی های مداخله در تعداد منابعی که شامل پایگاه های داده نمی شود، وجود داشته باشد.

فصل های کتاب دارای یک ساختار منسجم است. هر فصل با میزان شیوع یا بروز یک اختلال آغاز می شود. ماهیت بیماری یا شرایط و عوامل خطر ساز بحث می شود، درمان پزشکی و برنامه غذایی، محرک های تنش زای روانی- اجتماعی برای بیماران و خانواده هایشان مطرح و مداخلات در روند بازنگری نظام مند بحث می شود. هر فصل شامل مداخلاتی برای اقدام و پژوهش های آینده، یک سناریوی مراجع و پرسش هایی برای تأمل و بحث، و واژه نامه اصطلاحات مرتبط است. در انتها، جداول جزئیات مداخلات برای هر فصل آورده شده است.

کتاب با بیماری آسم در دوران کودکی و نوجوانی آغاز می شود. بیماری ای که در حال حاضر خصوصاً در میان اقلیت و کودکان و نوجوانان شهری رو به همه گیر شدن می رود. وسعت مداخلات نویدبخش در رابطه با آسم کودکان دلگرم کننده است و احتمالاً نتیجه وسعت و مدت تحقیقات در مورد این بیماری است.

فصل دوم در مورد بیماری دیابت نوع یک (در درجه اول کودکان و نوجوانان) و نوع ۲ (در درجه اول بزرگسالان) است. میزان شیوع دیابت به ویژه با توجه به دامنه عوارض منفی آن و بیماری های همراه نگران کننده است. به ویژه تعداد مداخلات برای این بیماری قابل

ستایش است، خصوصاً مداخلات اثبات شده که دارای جمعیت های متنوعی از مراجعین هستند.

فصل سوم افزایش فشار خون را بررسی می کند. برآورد انجام شده نشان می دهد که یکی از هر چهار آمریکایی بیماری فشار خون دارد، انتظار می رود که این نسبت به سرعت افزایش یابد. فشار خون، آمریکایی های آفریقایی تبار را به طور بسیار نامناسبی تحت تأثیر قرار می دهد.

فصل چهارم مربوط به موضوعی می شود که در حال عمومی شدن است و توجه رسانه ها را به خود جلب کرده است: چاقی. سازمان جهانی بهداشت در حال حاضر چاقی و اضافه وزن را به عنوان نگرانی اصلی بهداشت جهانی معرفی می کند که به لحاظ شیوع در حال رشد و عموماً در میان جمعیت های متنوع نژادی بیشتر شایع است.

فصل آخر - حوزه ای در مراقبت های بهداشتی را عنوان می کند که به دلیل ماهیت تهدیدکنندگی حیات در میان برای به سرعت در حال افزایش آن قابل توجه است. این حوزه، سرطان کودکان است. تعداد مداخلات روانی - اجتماعی برای بهترین اقدام با کودکان و نوجوانان مبتلا به سرطان - سرطانی - سر تا سر محدود است. با این حال مقالات مربوط به سرطان کودکان، ضرورت مداخلات روانی - اجتماعی مؤثر در سراسر مراحل تشخیص و درمان را به طور واضح نشان می دهد، اما آنچه به بهبود یافتگان انواع مختلف سرطان اهمیت می بخشد، نرخ بقای ۶۰ درصدی یا بیشتر است. مددکاران اجتماعی مراجعانی خواهند داشت که در بخشی از زندگی مبتلا به سرطان کودکان بوده اند. درک چالش های مرتبط با هر مرحله و انجام مداخلاتی که خواهد حمایتی مهم است. در انتها، کتاب با پیوست جزئیات هر مطالعه نظام مند و منابع در پایان می رسد.